

دانشگاه پیام نور

مرکز تهران جنوب

دانشکده‌ی علوم انسانی

گروه زبان‌شناسی و زبان‌های خارجی

پایان‌نامه

برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته‌ی زبان‌شناسی همگانی

عنوان پایان‌نامه:

بررسی تطبیقی انگاره‌های ذهنی افعال ساده فارسی و
انگلیسی و اهمیت آن در آموزش زبان انگلیسی

نگارنده: محمد محصورى مهربانى

استاد راهنما:

دکتر بلقیس روشن

استاد مشاور:

دکتر فاطمه یوسفی‌راد

شهریورماه ۱۳۹۲

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تقدیم به :

پدر و مادر فداکار و دلسوزم
که همیشه تکیه‌گاه لحظه‌های سخت و
دشووارم بوده‌اند،
آفتاب گرم محبت و مهربانی همسرم،
گل معطر زندگی‌ام دختر عزیزم هستی.

من به سرچشمه خورشید نه خود بردم راه

ذره ای

بودم و مهر تو مرا بالا برد

با سپاس از:

- ❖ تمامی اساتیدم به خصوص سرکار خانم دکتر بلقیس روشن و سرکار خانم دکتر فاطمه یوسفی‌راد که راهنمایی و مشاوره این پژوهش را بر عهده داشتند.
- ❖ تمامی اعضا خانواده‌ام که هر کدام به نحوی مشوق و پشتیبانم بوده‌اند.
- ❖ همه دوستانی که یارای بنده در انجام این تحقیق بوده‌اند به خصوص دوستم آقای مسعود شهبازی.

چکیده

عنوان این پایان‌نامه "بررسی تطبیقی انگاره‌های ذهنی افعال ساده فارسی و انگلیسی و اهمیت آن در آموزش زبان انگلیسی" است. در این پایان‌نامه تفاوت‌ها و شباهت‌های انگاره ذهنی افعال ساده فارسی‌زبانان و انگلیسی‌زبانان در چارچوب کلی زبان‌شناسی شناختی (به طور خاص دستور شناختی) بررسی می‌گردد و افعال ساده پویا و حالت به لحاظ ویژگی‌های نمودی و تمایزات معنایی آن‌ها طبقه‌بندی و رفتار نحوی آن‌ها مطالعه می‌شود. همچنین به اهمیت مقوله نمود به عنوان یکی از ویژگی‌های فعل در تدریس زبان انگلیسی پرداخته می‌شود. نمود راه‌های مختلف نگرش به ساختارهای زمانی درونی یک موقعیت را ارائه می‌دهد و نقش مهمی در شکل‌دهی تجربیات انسان ایفاء می‌کند، به گونه‌ای که می‌توان آن را بخشی از شناخت انسان قلمداد نمود. این پژوهش به روش توصیفی انجام می‌شود. جامعه آماری آن را کلیه افعال فارسی و انگلیسی که در طبقه‌بندی افعال پویا و حالت قرار می‌گیرند، تشکیل می‌دهد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که در طبقه‌بندی نمودی علاوه بر توجه به ویژگی‌های دستوری باید به خصوصیات معنایی آن نیز توجه شود. تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که هر طبقه از افعال ویژگی‌های معنایی نمودی متفاوت دارند که روی رفتار نحوی آن‌ها تأثیر می‌گذارند. نتیجه بررسی حاضر، تفاوت انگاره‌های ذهنی گویشوران فارسی‌زبان و انگلیسی‌زبان را در کاربرد افعال ساده نشان می‌دهد و با مشخص کردن تفاوت‌های بین دو زبان تداخل زبان مادری بر یادگیری زبان دوم که منشأ اشتباه در میان فراگیران زبان دوم است، قابل پیش‌بینی بوده و می‌توان آن‌ها را از پیش تعیین و توصیف نمود و با به کارگیری داده‌های به دست آمده در کتب و مطالب درسی به بهبود تدریس زبان انگلیسی کمک نمود. همچنین اهمیت مقوله نمود در آموزش زبان انگلیسی به فارسی‌زبانان را که در تدریس این زبان در مدارس نادیده گرفته می‌شود، مشخص می‌کند.

کلیدواژه‌ها: انگاره ذهنی، زبان‌شناسی شناختی،
دستور شناختی، نمود، فعل ساده، افعال حالت، افعال
پویا، زبان فارسی، زبان انگلیسی.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: کلیات تحقیق.....	۱
۱-۱. مقدمه.....	۲
۲-۱. بیان مسئله.....	۴
۳-۱. اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۶
۴-۱. اهداف تحقیق.....	۷
۵-۱. سوال‌های تحقیق.....	۷
۶-۱. فرضیه‌های تحقیق.....	۸
۷-۱. روش تحقیق.....	۸
۱-۷-۱. جامعه آماری تحقیق.....	۸
۳-۷-۱. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها.....	۹
۸-۱. کلیدواژه‌ها.....	۱۰
فصل دوم: ملاحظات نظری.....	۱۱
مقدمه.....	۱۲
۱-۲. مفهوم نمود.....	۱۲
۲-۲. زبان‌شناسی شناختی.....	۱۳
۳-۲. معرفی دستور شناختی و مقایسه نگرش شناختی با نگرش های نقش‌گرا و صورت‌گرا.....	۱۵
۱-۳-۲. مقوله‌ها.....	۱۸
۱-۳-۲. فرضیات عمده در دستور شناختی.....	۱۹
۴-۲. معنای دائرةالمعارفی (دانش عام) و دانش زبانی.....	۲۱
۶-۲. تصویرسازی در دستور.....	۲۲

۲۲	۷-۲ . از اندیشه به زبان
۲۴	۸-۲ . انگاره‌های ذهنی و معنا
۲۵	۹-۲ . موقعیتها: جمله‌ها
۲۵	۱-۹-۲ . موقعیتها به عنوان واحدهای زمان‌دار: نمود، زمان دستوری و مقوله وجه
۲۶	۱۰-۲ . انواع نمود
۲۶	۱-۱۰-۲ . نمود واژگانی
۳۲	۲-۱۰-۲ . نمود دستوری
۳۳	۱-۲-۱۰-۲ . نمود کامل و نمود ناقص
۳۴	۱۱-۲ . نقش فراگیری نمود در آموزش زبان دوم
۳۶	فصل سوم: پیشینه مطالعات
۳۷	مقدمه
۳۷	۱-۳ . تحقیقات محققان غیرایرانی درباره نمود در زبان فارسی و انگلیسی
۳۷	۱-۱-۳ . آلن (۱۹۶۶)
۳۹	۲-۱-۳ . کامری (۱۹۷۶)
۴۱	۳-۱-۳ . لاینز (۱۹۷۷)
۴۳	۴-۱-۳ . شوپن (۱۹۸۵)
۴۴	۵-۱-۳ . دهل (۱۹۸۵)
۴۶	۶-۱-۳ . ویکنر (۱۹۸۵)
۴۷	۷-۱-۳ . اسمیت (۱۹۹۱)
۴۹	۸-۱-۳ . تالرمن (۱۹۹۸)
۵۱	۹-۱-۳ . استاجی و بوبنیک (۲۰۰۷)
۵۲	۲-۳ . تحقیقات محققان ایرانی درباره نمود در زبان فارسی و انگلیسی
۵۲	۱-۲-۳ . ناتلخانلری (۱۳۵۳)
۵۳	۲-۲-۳ . جهان‌پناه تهرانی (۱۳۶۳)
۵۴	۳-۲-۳ . وحیدیان کامیار (۱۳۷۱)

۴-۲-۳ . روشن (۱۳۷۷)

.....
.....
..... ۶۰.....

۵۶..... ۵-۲-۳ . ماهوتیان (۱۳۷۸)

۵۷..... ۶-۲-۳ . مشکوةالدينى (۱۳۷۹)

۵۸..... ۷-۲-۳ . بابک (۱۳۸۰)

۵۸..... ۸-۲-۳ . دبیرمقدم (۱۳۸۴)

۵۸..... ۹-۲-۳ . گلفام (۱۳۸۵)

۶۰..... ۱۰-۲-۳ . استاجى (۱۳۸۵)

۶۱..... ۱۱-۲-۳ . رحیمیان (۱۳۸۶)

۴۱..... **فصل چهارم: تحلیل داده‌ها**

۶۲..... مقدمه

۶۲..... ۱-۴ . طبقه‌بندی انواع موقعیت (نمود و اژگانی)

۶۲..... ۱-۱-۴ . موقعیت‌های ایستا

۶۸..... ۲-۱-۴ . موقعیت‌های پویا

۶۸..... ۱-۲-۱-۴ . افعال لحظه‌ای

۶۹..... ۲-۲-۱-۴ . افعال تداومی

۷۲..... ۲-۴ . نمود دستوری در زبان فارسی و انگلیسی

۷۳..... ۱-۱-۲-۴ . نمود ناقص با زمان دستوری غیرگذشته

..... ۲-۱-۲-۴ . نمود ناقص فارسی و انگلیسی با زمان دستوری

..... ۷۷ گذشته

..... ۲-۲-۴ . نمود مستمر

..... ۳-۲-۴ . نمود کامل

..... ۸۳ **فصل پنجم: نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات**

..... ۸۴ ۱-۵ . مقدمه

..... ۸۴ ۲-۵ . نتایج کلی تحقیق

..... ۹۱ ۳-۵ . بحث و نتیجه‌گیری

۴-۵. پیشنهادات ۹۴

..... کتابنامه

.....

.....

۸۹..

فهرست اصطلاحات فارسی -

..... انگلیسی

.....

۹۸.....

فهرست اصطلاحات انگلیسی - فارسی

.....

..... ۱۰۳

..... پیوست

.....

.....

۱۰۹

چکیده

..... انگلیسی

.....

..... ۱۱۱

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱. مقدمه

از نظر زبان‌شناسان شناختی، زبان یکی از نظام‌های غنی و پیچیده شناختی است. چنین رویکردی زبان‌شناس را قادر می‌سازد که فراتر از توصیف‌گرایی^۱ و صورت‌گرایی^۲ محض حقایق زبانی رفته و بتواند به تبیینی بخردانه از این حقایق دست یابد. شاخص‌ترین جلوه زبان‌شناسی شناختی^۳، دستورشناختی^۴ است که مدعی است زبان ماهیتاً ساختاری نمادین^۵ دارد. این دستور به زبان به عنوان عضو جدایی‌ناپذیر شناخت می‌نگرد و بر این باور است که ساختار دستور را نمی‌توان مستقل از ملاحظات معنایی درک نمود.

بر اساس این رویکرد دستور زبان فقط فهرستی بلند از قوانین صوری نیست بلکه دستور به عنوان یک دستاورد شناختی می‌باشد. دستور نیز همانند واژگان یک زبان معنادار است. واژگان و ساختارهای دستوری منعکس‌کننده تعامل بین موضوعات و تجربیات اجتماعی، فرهنگی، روان‌شناختی، منطقی، جسمانی، ارتباطی و نقشی است.

بنابراین، یکی از کارکردهای اصلی زبان این است که انسان را قادر می‌سازد تا تجربیاتش را به صورت محسوس نمادین‌سازی کند تا با دیگران ارتباط برقرار بکند. گویشوران برای بیان افکارشان دائماً نیاز به تصمیم‌گیری دارند که کدام واژه یا ساختار دستوری را استفاده کنند. به عبارتی دیگر، هم فهرست واژگان و هم ساختار زبان مجموعه‌ای از امکانات را فراهم می‌سازند تا گویشور از میان آن‌ها دست به انتخاب بزند و آن‌ها

1. descriptivism

2. formalism

3. cognitive linguistics

4. cognitive grammar

5. symbolic

را برای ارتباط و بیان افکارش به کار برد. بنابراین، رویکرد شناختی به دستور کاربرد- بنیاد^۱ می‌باشد (رادن^۲ و دیرون^۳، ۲۰۰۷: XI-XII).

بر این اساس درک و فهم ما از تجربیات جهان در کاربرد زبان انعکاس می‌یابد. زبان به نوعی الگوهای اندیشه را باز می‌نمایاند که انسان‌ها از طریق تجربیاتشان از جهان کسب کرده و به آن شکل داده و در ذهن خود به صورت مفاهیمی انبار می‌کنند (دبیرمقدم، ۱۳۸۶: ۶۵).

یکی از راه‌های بازتاب این تجربیات و شناخت به کارگیری فعل‌ها و یا عبارتهای فعلی می‌باشد که ساختارهای زمان را به عنوان بخشی از معنای ذاتی‌شان نمایش می‌دهند. ویژگی‌های زمانی افعال نیز که غالباً ناظر بر ویژگی‌های نمودی^۴ آنها هستند در بروز رفتارهای نحوی مختلف از سوی افعال بی‌تاثیر نیستند. این ویژگی‌ها ناظر بر نحوه انجام گرفتن فعل از نظر شروع و پایان یا استمرار و در جریان بودن^۵ آن می‌باشند. برای مثال، گفته می‌شود افعالی نظیر شکستن (break) و آفریدن (create) دارای نمود محدود^۶ و کامل هستند و پایان فعل را نشان می‌دهند. اما، فعلی نظیر کوشیدن (try) نمود نامحدود یا مستمر دارد و آغاز و پایان آن مشخص نیست.

همچنین، تفاوت‌هایی که در ساختارهای زمانی فعل وجود دارد موجب تمایز معنایی افعال از یکدیگر نیز

^۱ . usage-based

^۲ . G. Radden

^۳ . R. Dirven

^۴ . aspectual properties

^۵ . ongoing

^۶ . bounded aspect

می‌گردد؛ مثلا فعل دانستن (know) و یاد گرفتن (learn) را از هم متمایز می‌کند. بنابراین، براساس ماهیت هستی‌شناسی^۱ که افعال ارائه می‌دهند طبقات متفاوتی از آن‌ها یا عبارتهای فعلی می‌تواند مشخص شود. این طبقه‌بندی افعال به نوعی طبقه‌بندی انواع موقعیت^۲ را نیز به وجود می‌آورد. موقعیتها به عنوان واحدهای زمانی در نظر گرفته می‌شوند که گویشور اطلاعات زمانی را که برای توصیف آن‌ها لازم است برای شنونده فراهم سازد (آرین^۳، ۲۰۰۳: ۱-۲).

بررسی ویژگی‌های نمود فعل و طبقه‌بندی آن بیشتر برمبنای ساختار صوری^۴ بوده است. اما لانگاکر^۵ (۱۹۸۷) اولین تحلیل از نمود به عنوان یک فرآیند شناختی ارائه نمود که مطالعه وی واکنشی به بررسی‌های صورت‌گرایانه طبقه‌بندی نمود^۶ می‌باشد. بنابراین، با توجه به اهمیت مبحث نمود در تحقیق حاضر براساس دیدگاه دستور شناختی به طبقه‌بندی و مقایسه انواع آن پرداخته و تلاش می‌شود با ارائه شواهد از زبان فارسی و انگلیسی، عملکرد مقوله نمود در این زبان‌ها نشان داده شود. از آنجا که گویشوران هر دو زبان دارای انگاره و مدل ذهنی متفاوت در خصوص نمود هستند بنابراین توجه به طبقه‌بندی معنایی نمودی افعال و ارائه تفاوتها و شباهتهای مربوط به هر طبقه در هر دو زبان، موجب تسریع در امر آموزش زبان انگلیسی خواهد شد.

۱-۲. بیان مسئله

⁷. ontology

¹. situation types

². M. L. Arin

³. formal

⁴. R.W. Langacker

⁵. aspectual classes

زبان برای توصیف مفاهیم، واقعیت‌ها، انواع چیزها و موقعیت‌ها در جهان، یک نوع نظریه ارائه می‌دهد که از آن به عنوان انگاره ذهنی^۱ یاد می‌شود (سعید^۲، ۱۹۹۷: ۲۳). انگاره ذهنی توصیف آنچه که ما درک می‌کنیم، می‌باشد. این‌که بتوانیم درباره موقعیت‌ها، محیط اطرافمان و تجربیاتی که کسب نمودیم صحبت کنیم به انگاره‌های ذهنی ما بستگی دارد و می‌توان گفت که زبان این توانایی را در اختیار گویشوران خود قرار می‌دهد. زبان برای گویشوران این امکان را فراهم می‌سازد که با کمک تعدادی مقوله‌های معنایی نگرش‌های متنوع از موقعیت‌ها را بسازند و موقعیت‌ها را با استفاده از تمایزات معنایی نوع موقعیت، زمان دستوری و نمود، که متعلق به بخش‌هایی از ویژگی‌های معنایی فعلند و نمایش آن‌ها در هر زبانی متفاوت است، طبقه‌بندی کنند (همان: ۱۱۷-۱۱۹).

تمایزات معنایی فعل از نظر صورت به کمک یک سری ابزارهای صرفی، مانند پیشوندها، پسوندها و تبدیل تکواژها در درون شکل‌های صرفی افعال، بیان می‌شود. همچنین، در برخی موارد به وسیله ساختارهای نحوی و معنای واژگانی فعل یا ابزارهای دیگر نیز نشان داده می‌شوند.

در پژوهش حاضر ابزارهایی که گویشوران زبان فارسی و انگلیسی برای بیان مقوله نمود به کار می‌برند، مشخص شده و همچنین تفاوت‌ها و شباهت‌های انگاره ذهنی گویشوران در حوزه افعال ساده ناظر بر موقعیت‌های حالت^۳ و فعالیت^۴ (که همان افعال پویا می‌باشند) نشان داده می‌شود. با تعیین تفاوت‌های بین دو زبان، تداخل

6. mental model

7. I. John Saeed

1. stative situations

2. activity situations

زبان مادری در یادگیری زبان دوم که منشأ اشتباه در میان محصلین زبان دوم است، قابل پیش‌بینی بوده و می‌توان آن‌ها را از پیش تعیین و توصیف نمود و آن‌ها را در تدریس و آموزش زبان انگلیسی به کار برد.

۱-۳. اهمیت و ضرورت تحقیق

در دهه‌های اخیر، نگرش‌های جدید زبان‌شناسی توجه قشر وسیعی از دست‌نویسان را به خود جلب کرده است. به رغم این واقعیت، هنوز گاهی شاهد ردپای دیدگاه‌های سنتی در برخی از تحلیل‌های نحوی هستیم. این شرایط خود بازنگری در پاره‌ای از پژوهش‌های دستوری را ضروری می‌سازد. یکی از موضوعاتی که به آن کم پرداخته شده، مشخصه نمود به عنوان یکی از ویژگی‌های معناشناختی فعل است.

مطالعه مقالات و کتاب‌های مربوط به موضوع نمود در زبان فارسی نشان می‌دهد که در منابع یاد شده، تمامی جلوه‌ها و کارکردهای مقوله نمود چنان که باید تبیین نشده و در مواردی نیز با عناوین دیگری مورد بحث قرار گرفته است. به عبارتی مقوله نمود را با زمان دستوری یکی دانسته و بین این دو مرز روشنی قایل نیستند و یا به درستی جنبه‌ها و کارکردهای نمود فعل را در نمی‌یابند.

همچنین، بررسی و طبقه‌بندی افعال هم در زبان فارسی و هم زبان انگلیسی بیشتر از جنبه زمان دستوری^۱ صورت گرفته است. در حالی‌که شکل‌های زمانی افعال هم‌زمان بیانگر دو ماهیت دستوری مختلف، یعنی زمان و نحوه عمل (نمود)، می‌باشد. چنین برداشتی از ویژگی‌های دستوری زمان را می‌توان در ارتباط با زبان‌های فارسی و انگلیسی مشاهده کرد. بنابراین، می‌توان گفت که مفهوم نمود به عنوان یک مقوله دستوری مجزا و مستقل می‌باشد

^۱. tense

که در هر زبان به کمک عناصر متفاوتی بیان می‌گردد و بررسی آن هم جالب و هم حایز اهمیت است.

علاوه بر این با تعیین و توصیف الگوهای مشخص می‌توان به داده‌هایی دست یافت که کاربرد آن‌ها در کتب و مطالب درسی به بهبود تدریس زبان‌های خارجی کمک می‌کند.

۱-۴. اهداف تحقیق

اهداف این پژوهش در دو گروه کلی و جزئی دسته‌بندی می‌شوند. هدف کلی همانا ایجاد تنوع در مطالعات زبان‌شناسی در ایران و گشایش مسیری برای مطالعات بیشتر در حیطه زبان‌شناسی شناختی (دستورشناختی) می‌باشد. اهداف جزئی که بر این پژوهش می‌توان متصور شد بررسی ویژگی‌های معنایی نمود افعال ساده^۱ زبان فارسی و انگلیسی و مقایسه آن‌ها در زبان فارسی و انگلیسی می‌باشد. همچنین، تعیین تفاوت‌ها و شباهت‌های انگاره‌های ذهنی فارسی‌زبانان و انگلیسی‌زبانان در حوزه افعال (حالت^۲ و پویا^۳)، نمود و استفاده از آن‌ها در آموزش زبان انگلیسی می‌باشد.

۱-۵. سوال‌های تحقیق

این تحقیق سعی دارد تا به سوال‌های زیر پاسخ دهد:

(۱) انگاره‌های ذهنی فارسی‌زبانان و انگلیسی‌زبانان در حوزه افعال ساده ناظر بر فعالیت چه تفاوت‌هایی با هم دارند؟

2. simple verbs

1. state verbs

3. active verbs

۲) انگاره‌های ذهنی فارسی‌زبانان و انگلیسی‌زبانان در حوزه افعال ساده ناظر برحالت چه تفاوت‌هایی با هم دارند؟

۱-۶. فرضیه‌های تحقیق

۱) انگاره‌های ذهنی فارسی‌زبانان و انگلیسی‌زبانان در حوزه افعال ساده ناظر بر فعالیت در حوزه نمود، به لحاظ نوع نمود و تعداد آن، با هم تفاوت دارند.

۲) انگاره‌های ذهنی فارسی‌زبانان و انگلیسی‌زبانان در حوزه افعال ساده ناظر برحالت در حوزه نمود، به لحاظ نوع نمود و تعداد آن، با هم تفاوت دارند.

۱-۷. روش تحقیق

تحقیقات علمی براساس هدف تحقیق به پنج گروه بنیادی، تحقیق کاربردی، تحقیق توسعه، تحقیق علمی و تحقیق ارزشیابی تقسیم می‌شوند. در مورد این تحقیق می‌توان گفت که به لحاظ هدف در گروه تحقیقات بنیادی قرار دارد. هدف اساسی این نوع تحقیقات آزمون نظریه‌ها، تبیین روابط بین پدیده‌ها و افزودن به مجموعه دانش موجود در یک زمینه خاص است. با تبیین روابط میان پدیده‌ها، تحقیق بنیادی به کشف قوانین و اصول علمی می‌پردازد (سرمد، ۱۳۸۳: ۷۹).

این پژوهش به لحاظ روش تحقیق در گروه تحقیقات توصیفی قرار می‌گیرد. تحلیل توصیفی شامل مجموعه روش‌هایی است که هدف آن‌ها توصیف کردن شرایط یا پدیده‌های مورد بررسی است. اجرای تحقیق توصیفی می‌تواند صرفاً برای شناخت بیشتر شرایط موجود یا یاری دادن به فرایند تصمیم‌گیری باشد (همان: ۸۱-۸۲).

۱-۷-۱. جامعه آماری تحقیق

جامعه آماری این تحقیق را کلیه افعال ساده فارسی و انگلیسی که در طبقه‌بندی افعال پویا و ناظر برحالت

قرار می‌گیرند که مهجور نیستند و در گفتار گویشوران هر دو زبان دارای بسامد بیشتری هستند، تشکیل می‌دهد.

۱-۷-۲. روش و ابزار گردآوری داده‌ها

از روش کتابخانه‌ای برای جمع‌آوری داده‌های مربوط به مبانی نظری و پیشینه تحقیق استفاده شده است. برای جمع‌آوری افعال ساده، ابتدا افعال ساده فارسی از آثار مقدم، بشیر حسین (۱۳۴۲)، طباطبایی (۱۳۷۶) و حافظیان (۱۳۸۸) استخراج و گردآوری می‌شود و سپس با مراجعه به اثر لوین^۱ (۱۹۹۳) معادل‌های انگلیسی آن‌ها جمع‌آوری شده و با هم مقایسه می‌شوند.

گفتنی است که جمله‌های حاوی این افعال از فرهنگنامه پیشرفته امریکایی لانگمن^۲ استخراج خواهد شد. در مواردی که دستیابی به داده‌ها با استفاده از منبع فوق امکان‌پذیر نباشد، محقق داده‌های مورد نیاز را با استفاده از شم زبانی خود می‌سازد، و سپس با یاری گرفتن از دیگر سخنگویان فارسی که با زبان‌شناسی آشنا هستند، از معتبر بودن آن‌ها اطمینان حاصل خواهد کرد. سپس جمله‌ها به زبان انگلیسی ترجمه و مقایسه خواهد شد.

۱-۷-۳. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های جمع‌آوری شده، در چهارچوب نظریه دستور شناختی طبقه‌بندی شده و براساس روش کار جان‌سعید (۱۹۹۷) تجزیه و تحلیل و مقایسه خواهند شد. به عبارتی در قالب دستور شناختی بر اساس نظر لانگاکر (۱۹۸۷) و تیلور^۳ (۲۰۰۲) به طبقه‌بندی معنایی و دستوری نمود پرداخته می‌شود و با به کارگیری افعال در جملات و موقعیت‌ها در هر دو زبان از جنبه‌های معنایی با هم

^۱. B. Levin

^۲. Longman Advanced American Dictionary

^۳. J. Taylor

مقایسه خواهد شد تا تفاوتها و شباهت‌های آنها مشخص شود.

۸-۱. کلیدواژه‌ها

انگاره ذهنی: زبان برای توصیف مفاهیم، واقعیت‌ها، انواع چیزها و موقعیت‌ها در جهان، یک نوع نظریه ارائه می‌دهد که از آن به عنوان انگاره ذهنی یاد می‌شود. انگاره‌های ذهنی توصیفی است از آنچه که ما درک می‌کنیم (سعید، ۱۹۹۷: ۲۳).

زبان‌شناسی شناختی: این رویکرد حرکتی عظیم در دنیای زبان‌شناسی نوین است که ساختار زبان را نه به عنوان پدیده‌ای مستقل، بلکه به مثابه نمودی از نظام مفهومی کلی^۱، مبانی مقوله‌بندی، ساز و کارهای پردازش و تأثیرات تجربی و محیطی مورد مطالعه قرار می‌دهد (گیرارتز^۲، ۱۹۹۶: ۱۱۴).

دستور شناختی: شاخص‌ترین جلوه زبان‌شناسی شناختی دستور شناختی است که مدعی است زبان ماهیتاً ساختاری نمادین دارد. این دستور به زبان به عنوان عضو جدایی‌ناپذیر شناخت می‌نگرد و بر این باور است که ساختار دستوری را نمی‌توان مستقل از ملاحظات معنایی درک نمود.

نمود: نمود راه‌های مختلف نگرش به ساختارهای زمانی درونی یک موقعیت است (کامری^۳، ۱۹۷۶: ۳).

فعل ساده: فعلی است که مصدر آن صرف‌نظر از نشانه مصدری بیش از یک کلمه نیست؛ به عبارتی دیگر، دارای اجزایی نیست که بتوان آن را جدا کرد و در ترکیب با جزئی دیگر به کار برد (انوری و احمدی‌گیوی، ۱۳۸۰: ۲۱).

². general conceptual organization

³. D. Geeraerts

¹. B. Comrie